

BANCI EKONOMI PERUSAHAAN/PERNIAGAAN

Economic Census of Enterprises

2016

PANDUAN BAGI MENGISIKAN BORANGTANYA
Guide for Completing Questionnaire

Jabatan Perangkaan
Jabatan Perancangan dan Kemajuan Ekonomi (JPKE)
Jabatan Perdana Menteri

Department of Statistics
Department of Economic Planning and Development (JPKE)
Prime Minister's Office

KANDUNGAN *Contents*

Bahagian Section	Perkara Item	Mukasurat Page
A	Keterangan Am <i>General Particulars</i>	3 21
B	Keterangan Pekerja <i>Employment Particulars</i>	7 25
C	Pendapatan <i>Revenue</i>	9 28
D	Perbelanjaan <i>Expenditure</i>	11 29
E	Jualan mengikut Jenis Pembeli/ Pengguna/ Pelanggan <i>Sales/ Receipts by Type of Purchaser/ Consumer/ Client</i>	12 30
F	Perbelanjaan bagi Bahan/ Barang mengikut Sumber <i>Expenditure on Materials/ Goods by Sources</i>	13 30
G	Perbelanjaan Modal dan Nilai Harta Tetap <i>Capital Expenditures and Value of Fixed Assets</i>	13 30
H	Maklumat Bulanan 2015 & 2016 <i>2015 & 2016 Monthly Information</i>	14 31
I – J	Transaksi Perkhidmatan Antarabangsa <i>International Services Transactions</i>	14 32
K	Nilai Inventori/ Stok <i>Inventory/ Stock</i>	18 35
L	Situasi Perniagaan bagi Tahun 2016 & 2017 <i>Business Situation for 2016 & 2017</i>	18 35
M	Penggunaan Teknologi Info-Komunikasi <i>Use of Info-Communication Technology</i>	18 35
N	Maklumat Tambahan <i>Additional Information</i>	18 35
O	Pengakuan <i>Declaration</i>	19 36

BANCI EKONOMI PERUSAHAAN/PERNIAGAAN (BEP) 2016
PANDUAN BAGI MENGISIKAN BORANGTANYA

1. PENGENALAN

- 1.1 Banci Ekonomi Perusahaan/Perniagaan (BEP) 2016 dikendalikan oleh Jabatan Perancangan dan Kemajuan Ekonomi (JPKE) dan meliputi semua syarikat-syarikat perusahaan/perniagaan yang aktif beroperasi menjalankan perniagaan di Negara Brunei Darussalam.
- 1.2 Banci Ekonomi ini dijalankan di bawah **Akta Perangkaan, Bab 81 dari Undang-Undang Negara Brunei Darussalam**. Segala keterangan yang diberikan akan dirahsiakan dan akan digunakan untuk keperluan perangkaan sahaja.
- 1.3 Tujuan banci ini adalah untuk akan mengumpulkan maklumat yang lengkap dan terkini mengenai aktiviti ekonomi, profil syarikat, pendapatan dan perbelanjaan perusahaan/perniagaan serta keterangan pekerja, bagi tahun rujukan 2015.
- 1.4 Bagi sebarang maklumat dan penerangan lanjut, sila hubungi:
- Seksyen Akaun Negara
 - Jabatan Perangkaan
 - Jabatan Perancangan dan Kemajuan Ekonomi
 - Jabatan Perdana Menteri
 - 2A, Jalan Ong Sum Ping
 - Bandar Seri Begawan BA1311
 - Tel : 2230251,
2233344 samb. 421/422/431/432/433
 - Fax : 2230236
 - E-mel : economic.census@jpke.gov.bn

2. PANDUAN AM

- 2.1 Borangtanya hendaklah diisi oleh pemilik, pengurus atau akauntan yang dilantik oleh perusahaan/perniagaan.
- 2.2 Semua nilai hendaklah dilaporkan dalam **Ringgit Brunei (BND)** yang terhampir.
- 2.3 Syarikat sendirian berhad dan perusahaan/perniagaan yang ada menyediakan laporan dan penyata kewangan tahunan hendaklah memberikan salinan Kunci Kira-Kira, Akaun Untung Rugi dan Catatan pada Akaun-Akaun bagi tahun 2015.

3. PANDUAN TEPERINCI

- 3.1 Borangtanya ini dibahagikan kepada beberapa bahagian seperti berikut:
 - A : Keterangan Am
 - B : Keterangan Pekerja
 - C : Pendapatan
 - D : Perbelanjaan
 - E : Jualan mengikut Jenis Pembeli/Pengguna/Pelanggan
 - F : Perbelanjaan bagi Bahan/Barang mengikut Sumber
 - G : Perbelanjaan Modal dan Nilai Harta Tetap
 - H : Maklumat Bulanan 2015 & 2016
 - I - J : Transaksi Perkhidmatan Antarabangsa
 - K : Nilai Inventori/ Stok
 - L : Situasi Perniagaan bagi Tahun 2016 & 2017
 - M : Penggunaan Teknologi Info-Komunikasi
 - N : Maklumat Tambahan
 - O : Pengakuan

BAHAGIAN A: KETERANGAN AM

3.2 Nama dan Alamat Perusahaan/Perniagaan

Jika terdapat sebarang perubahan pada nama atau alamat syarikat perusahaan/perniagaan, sila nyatakan di ruang yang disediakan.

3.3 Bilangan Pendaftaran Perusahaan/Perniagaan

Sila berikan bilangan Pendaftaran syarikat perusahaan/perniagaan seperti yang diberikan di Bahagian Pendaftar Nama-Nama Perniagaan dan Bahagian Pendaftaran Syarikat-Syarikat (ROCBN), Kementerian Kewangan. Bagi syarikat perusahaan/perniagaan yang belum pernah terlibat dalam BEP sebelum ini, sila lampirkan salinan sijil pendaftaran berkenaan.

3.4 Tarikh Pendaftaran

Sila nyatakan tarikh pendaftaran syarikat perusahaan/perniagaan.

3.5 Tarikh Memulakan Perusahaan/Perniagaan

Sila nyatakan tarikh memulakan syarikat perusahaan/perniagaan.

3.6 Jenis Pertubuhan

Sila tandakan ✓ di dalam ruang yang bersesuaian samada syarikat perusahaan/perniagaan berkenaan:

1. Milik sendiri
2. Perkongsian
3. Cawangan Syarikat Luar Negeri
4. Syarikat Sendirian Berhad
5. Lain-lain, seperti kerjasama dan institusi tanpa untung, sila nyatakan

3.7 Status Aktiviti

Sila tandakan ✓ di dalam ruang yang bersesuaian bagi tahun - tahun 2015 dan 2016. Jika syarikat perusahaan/perniagaan beroperasi, sila nyatakan tarikh bagi tempoh beroperasi. Contohnya, jika beroperasi

sepanjang tahun 2015, isikan Mulai 1 Januari hingga 31 Disember. Jika tidak beroperasi, sila nyatakan sebab-sebabnya.

3.8 Tempoh Laporan

Sila nyatakan tarikh bagi tempoh perakaunan syarikat perniagaan/perusahaan awda. Sekiranya tidak sama dengan tahun kalender, sila berikan maklumat yang diperlukan mengikut tempoh perakaunan syarikat perusahaan/perniagaan. Sila nyatakan juga nama firma akauntan yang dilantik, jika ada.

3.9 Jenis Aktiviti Perusahaan/Perniagaan & Sumbangan Pendapatan

Sila terangkan dengan jelas aktiviti yang dijalankan dengan menyatakan jenis barangan yang dikeluarkan/ dijual atau perkhidmatan yang diberikan. Jika mempunyai lebih dari satu jenis aktiviti, sila nyatakan aktiviti yang utama, diikuti aktiviti yang lain mengikut susunan keutamaan dan berikan sumbangan dalam peratus setiap aktiviti kepada pendapatan semasa perusahaan/perniagaan.

Nota: Aktiviti utama ialah aktiviti yang menyumbangkan pendapatan yang terbesar.

3.10 Pelaburan di Luar Negara

Sila tandakan ✓ di dalam ruang yang bersesuaian samada syarikat perusahaan/perniagaan awda melabur di luar negara.

3.11 Aktiviti Francais

Sila tandakan ✓ di dalam ruang yang bersesuaian samada syarikat perusahaan/perniagaan awda terlibat dalam aktiviti francais, dan nyatakan syarikat pemberi francais jika ada.

3.12 Perkhidmatan Antarabangsa

Sila tandakan ✓ di dalam ruang yang bersesuaian samada syarikat perusahaan/perniagaan awda membekal / menerima perkhidmatan ke / dari luar Negara Brunei Darussalam.

3.13 **Cawangan**

Jika syarikat perusahaan/perniagaan mempunyai cawangan lain di negara ini yang menggunakan nama syarikat yang sama dan keterangan pendapatan dan perbelanjaan untuk setiap cawangan diliputi ke dalam satu penyata akaun yang sama, sila senaraikan alamat cawangan tersebut serta maklumat berikut:

1. Alamat dan Nombor telefon
2. Bulan dan tahun dimulakan
3. Keluasan lantai (meter persegi) adalah dimaksudkan bangunan atau struktur yang digunakan bagi maksud syarikat perusahaan/perniagaan termasuk yang dimiliki sendiri atau dengan sewa percuma, tetapi tidak termasuk kawasan yang disewakan kepada pihak lain, kawasan terbuka, tempat meletak kereta terbuka dan tempat kediaman pekerja.
4. Ramai pekerja
5. Sumbangan (%) kepada pendapatan

Sebaliknya, jika setiap cawangan mempunyai penyata akaun sendiri, sila hantarkan keterangan bagi setiap cawangan dengan menggunakan borangtanya yang berasingan.

3.14 **Pelabur Utama Syarikat sehingga 31.12.2015**

Pelabur boleh termasuk orang perseorangan, perusahaan, kerajaan atau pertubuhan lain.

Butir-butir bagi pelabur yang mempunyai kurang daripada 10 peratus saham boleh dilaporkan secara kumpulan.

Sila nyatakan jenis saham, sebagai contoh, saham biasa dan saham pilihan. Peratusan saham-saham (atau sebanding) untuk semua pelabur hendaklah berjumlah 100 peratus.

A. Residen Negara Brunei Darussalam

Sila nyatakan nama pemegang saham/pelabur residen serta maklumat nombor dan warna kad pintar.

Nota: Residen ialah mana-mana perseorangan, perusahaan atau pertubuhan lain yang biasanya tinggal di Negara Brunei Darussalam. Cawangan Negara Brunei Darussalam dan subsidiari-subsidiari syarikat bukan residen adalah residen Negara Brunei Darussalam.

B. Residen Negara Asing (Bukan Residen)

Sila nyatakan nama pemegang saham/pelabur bukan residen, maklumat nombor dan warna kad pintar serta negeri residen.

Nota: Bukan residen ialah mana-mana perseorangan, perusahaan atau pertubuhan lain yang biasanya tinggal di negara lain selain Negara Brunei Darussalam. Cawangan-cawangan asing dan subsidiari syarikat-syarikat Negara Brunei Darussalam adalah bukan residen.

3.15 Penyata Perubahan Dalam Ekuiti/Akaun Ibu Pejabat bagi Penghujung Tahun 31.12.2015

Modal yang dikeluarkan dan modal berbayar termasuk saham dan ekuiti lain seperti pelaburan di cawangan (yuran ibu pejabat) dan perkongsian di Negara Brunei Darussalam.

Pendapatan tertahan mewakili pendapatan tertahan yang terkumpul, yang berkemungkinan negatif.

Rizab-rizab lain termasuk semua jenis rizab dikenal pasti sebagai ekuiti dalam kunci kira-kira syarikat apabila garis panduan perakaunan menganggap mereka komponen ekuiti pemilik.

Tambahan kepada modal termasuk pemerolehan saham-saham tambahan dan pemindahan dari Ibu Pejabat asing (cawangan).

Keuntungan (kerugian) operasi bersih hendaklah dilaporkan selepas cukai.

BAHAGIAN B : KETERANGAN PEKERJA

3.16 Sila catatkan jumlah pekerja pada 30.6.2015 mengikut pecahan pekerja tempatan (rakyat Brunei dan penduduk tetap) dan pekerja bukan tempatan (penduduk sementara), lelaki dan perempuan dan kategori berikut :

A Pemilik yang bekerja /rakan niaga yang aktif ialah pemilik/rakan niaga yang giat menjalankan aktiviti perusahaan. Jika pemilik/rakan niaga tersebut giat menjalankan lebih dari satu perusahaan/perniagaan, pemilik/rakan niaga berkenaan hendaklah dicatatkan di dalam satu perusahaan/perniagaan sahaja.

B Pekerja bergaji, sepenuh masa ialah pekerja yang bekerja sekurang-kurangnya 30 jam seminggu dan menerima gaji secara tetap.

C Pekerja bergaji, sambilan ialah pekerja yang bekerja kurang dari 30 jam seminggu dan menerima gaji mengikut jam bekerja.

D Pekerja keluarga yang tidak bergaji adalah terdiri daripada ahli keluarga atau saudara yang bekerja di dalam perusahaan/perniagaan tetapi tidak menerima gaji secara tetap. Kategori ini hanyalah bagi perusahaan milik sendiri atau perkongsian.

Nota: **Melayu** terdiri daripada tujuh (7) puak jati Brunei yang asli iaitu Melayu Brunei, Melayu Tutong, Melayu Belait, Kedayan, Dusun, Bisaya dan Murut.

3.17 **Pekerja bergaji, sepenuh masa** hendaklah diberikan bilangannya mengikut kategori pekerjaan seperti berikut:

B.1 Pengurusan merujuk kepada pekerja yang bertanggungjawab bagi hal-hal pengurusan syarikat perusahaan/perniagaan dalam membuat dasar, perancangan dan memberikan arahan bagi perlaksanaan aktiviti syarikat perusahaan/perniagaan. Tanggungjawab pengurusan ini samada bagi syarikat perusahaan/perniagaan secara

keseluruhan atau bagi sesuatu bahagian/seksyen di bawah syarikat perusahaan/perniagaan berkenaan.

B.2 Profesional merujuk kepada pekerja yang diberikan tanggungjawab yang memerlukan mereka mempunyai kelulusan pada peringkat ijazah ke atas atau sebanding, contohnya akauntan, jurutera, peguam dan seumpamanya.

B.3 Teknikal dan pengawasan merujuk kepada pekerja yang diberikan tugas menjalankan penyelidikan teknikal atau pemantauan kualiti di bawah penyeliaan seorang profesional. Manakala, pekerja pengawasan bertanggungjawab bagi mengawasi pelaksanaan sesuatu aktiviti perusahaan yang tertentu. Pekerja dalam kategori ini selalunya memerlukan kelulusan pada peringkat diploma tertinggi atau yang sebanding.

B.4 Perkeranian merujuk kepada pekerja yang bertanggungjawab bagi menyusun dan menyelaras rekod-rekod kewangan dan pentadbiran syarikat perusahaan/perniagaan.

B.5 Perkhidmatan dan penjualan merujuk kepada pekerja yang ditugaskan sebagai pembantu jualan dan pemasaran, penyambut tetamu dan seumpamanya.

B.6 Pekerja pengeluaran dan pengendalian merujuk kepada pekerja yang menjalankan aktiviti pengeluaran seperti pemerosesan, pemasangan, pembungkusan, pembaikan dan pemeliharaan dan seumpamanya.

B.7 Pekerja am merujuk kepada pekerja yang menjalankan tugas am seperti pemandu, operator telefon, peon, penghantar surat/barang, pengawal keselamatan dan seumpamanya.

3.18 **Pekerja bergaji, sepenuh masa** hendaklah juga dinyatakan bilangannya mengikut kategori kelulusan tertinggi seperti berikut:

1. Ijazah lanjutan
2. Ijazah Sarjana Muda atau yang sebanding
3. Diploma Lanjutan atau yang sebanding
4. Diploma/Sijil Teknikal/Vokasional
5. Pendidikan menengah
6. Pendidikan rendah atau ke bawah

Ijazah lanjutan merujuk kepada ijazah sarjana ke atas (Master atau Ph.D) dari institusi pengajian tinggi samada dalam atau luar negara.

Ijazah Sarjana Muda atau yang sebanding merujuk kepada ijazah pertama atau sarjana muda dari institusi pengajian tinggi samada dalam atau luar negara, dan termasuk juga diploma lanjutan atau kelulusan professional yang setaraf dengan ijazah pertama universiti.

Diploma Lanjutan atau yang sebanding merujuk kepada diploma yang bertaraf di bawah ijazah pertama dari kolej atau institusi pengajian samada dalam atau luar negara, contohnya, Diploma Tertinggi Kebangsaan (HND).

Diploma/Sijil Teknikal/Vokasioanal merujuk kepada diploma atau sijil dari maktab atau kolej teknikal/vokasional samada dalam atau luar negara, contohnya Diploma Kebangsaan (ND).

Pendidikan menengah merujuk kepada lulus atau mengikuti pendidikan menengah dari Tahun 7 hingga Tahun 11, lulus Tingkatan 6 atau yang sebanding.

Pendidikan rendah atau kebawah merujuk kepada lulus atau mengikuti pendidikan rendah dari Tahun 1 hingga Tahun 6 atau yang sebanding, atau tidak pernah mengikuti pendidikan secara formal.

3.19 Bagi pekerja bergaji sepenuh masa, sila nyatakan jumlah bayaran yang diberikan bagi tahun rujukan mengikut pecahan pekerja tempatan dan bukan tempatan dan jenis bayaran seperti berikut:

1. Gaji dan upah
2. Caruman bagi Tabung Amanah Pekerja (untuk pekerja tempatan sahaja)
3. Caruman bagi Skim Persaraan Caruman Tambahan (untuk pekerja tempatan sahaja)
4. Lain-lain kemudahan

BAHAGIAN C : PENDAPATAN

3.20 Pendapatan dari aktiviti perusahaan/perniagaan ialah bayaran yang telah diterima atau akan diterima yang berkaitan dengan aktiviti utama dan lain-lain aktiviti perusahaan/perniagaan yang dijalankan dalam tahun rujukan, samada dalam bentuk:

- a) penjualan barang-barang (misalnya, bagi aktiviti perkilangan, borong dan runcit),
- b) perkhidmatan yang telah diberikan (misalnya bagi aktiviti perkhidmatan profesional, perniagaan, kemasyarakatan, sosial dan persendirian),
- c) nilai kerja yang telah dilaksanakan (misalnya bagi aktiviti pembinaan),
- d) pendapatan sewa dari tanah, bangunan/binaan, dan mesin-mesin dan peralatan, dan
- e) lain-lain pendapatan dari aktiviti perusahaan/ perniagaan.

3.21 **Jualan barang untuk dijual semula dalam keadaan yang sama** ialah pendapatan dari jualan barang yang dibeli oleh perusahaan/perniagaan untuk dijual semula dalam keadaan yang sama atau tanpa sebarang pemerosesan lanjut atau perubahan kecuali pembungkusan.

3.22 **Jualan lain-lain barang** ialah pendapatan dari barang selain daripada yang disebutkan di atas. Sila nyatakan barang tersebut, misalnya buah-buahan, sayur-sayuran dan lain-lain.

3.23 **Pendapatan dari perkhidmatan** yang diberikan ialah pembayaran yang telah dan akan diterima bagi perkhidmatan yang telah diberikan dalam tahun rujukan, seperti:

- a) kerja-kerja pembinaan
- b) perkhidmatan perindustrian seperti kerja-kerja pembuatan atau pemerosesan dan pembinaan yang menggunakan bahan yang disediakan oleh pelanggan
- c) perkhidmatan profesional seperti peguam, akauntan, arkitek, perkhidmatan perubatan dan seumpamanya
- d) lain-lain perkhidmatan kemasyarakatan, sosial dan persendirian

3.24 **Nilai daripada kerja pembinaan yang telah dilaksanakan oleh perusahaan/perniagaan pembinaan atau lain-lain perusahaan** ialah bagi kerja yang telah disiapkan sepenuhnya atau

sebahagiannya oleh syarikat pembinaan tersebut dalam tahun rujukan. Bagi syarikat-syarikat lain, ini merujuk kepada nilai pembinaan sendiri bangunan atau lain-lain pembinaan.

- 3.25 Sila nyatakan lain-lain pendapatan termasuk pendapatan sewa dan pendapatan bukan dari aktiviti perusahaan/perniagaan seperti pendapatan dari faedah, dividen, keuntungan dari penjualan harta tetap dan lain-lain pendapatan dari pelaburan.

Subsidi yang diterima daripada Kerajaan merujuk kepada insentif kewangan yang diberikan oleh Kerajaan untuk unit perniagaan bagi menurunkan harga unit perniagaan yang dikenakan pada barangan atau perkhidmatan. Pada hakikatnya, unit perniagaan akan menyediakan barangan atau perkhidmatan pada harga yang lebih rendah kepada pembeli agar pelanggan yang membeli barangan atau perkhidmatan tersebut akan dapat menikmati kelebihan tersebut.

BAHAGIAN D : PERBELANJAAN

- 3.26 Perbelanjaan bagi aktiviti perusahaan/perniagaan ialah jumlah yang telah dibayar dan akan dibayar bagi pembelian barang dan perkhidmatan dalam tahun rujukan. Perbelanjaan ini termasuk pembelian barang, sewa bangunan, peralatan kenderaan dan mesin dan peralatan, sewa tanah, pembayaran kerja yang di sub-kontrak, perkhidmatan elektrik dan air, telekomunikasi, perkhidmatan profesional seperti undang-undang dan perakaunan, pengiklanan, percetakan, susutnilai dan lain-lain perbelanjaan yang berkaitan dengan operasi perusahaan/perniagaan.
- 3.27 **Bagi Perkara 22 Perbelanjaan operasi lain**, sila berikan maklumat perbelanjaan yang tidak dipermodalkan sahaja sebagai contoh perbelanjaan R&D yang tidak dipermodalkan. Manakala, perbelanjaan R&D yang dimodalkan hendaklah dinyatakan di Bahagian G.

3.28 **Bayaran pekerja** ialah bayaran kepada pekerja bergaji, samada sepenuh masa atau sambilan, pengarah dan rakan niaga yang bekerja.

Peruntukan bagi susutnilai ialah nilai yang diperuntukkan bagi kekurangan nilai semasa bangunan dan binaan lain, kenderaan dan peralatan disebabkan oleh terlalu lama digunakan atau kerosakan biasa.

3.29 Lain-lain perbelanjaan termasuk lain-lain perbelanjaan yang tidak berkaitan dengan operasi perusahaan/perniagaan seperti bayaran cukai, pembayaran faedah-faedah pinjaman, bayaran dividen, derma dan seumpamanya.

BAHAGIAN E : JUALAN MENGIKUT JENIS/ MEMBELI/ PENGGUNA/ PELANGGAN

3.30 Sila nyatakan pendapatan yang diperolehi dari aktiviti perusahaan/perniagaan mengikut jenis pembeli, pengguna atau pelanggan seperti berikut:

- a) Pengguna perseorangan atau isi rumah
- b) Syarikat atau perusahaan/perniagaan yang berdaftar di Negara Brunei Darussalam
- c) Kerajaan dan Institusi Awam seperti sekolah dan rumah sakit
- d) Pelanggan Luar Negara (eksport)

Nota: Jumlah jualan hendaklah diberikan dalam BND. Bagi soalan nombor 1 hingga 2 pada bahagian ini, awda boleh memberikan anggaran dalam peratus (%) sahaja jika nilai sebenar dalam BND tidak diperolehi.

BAHAGIAN F : PERBELANJAAN BAGI BAHAN/ BARANG MENGIKUT SUMBER

- 3.31 Sila nyatakan sumber bahan mentah yang digunakan dan barang yang dibeli untuk dijual semula, samaada
- a) Buatan tempatan;
 - b) Barangan import.

BAHAGIAN G : PERBELANJAAN MODAL DAN NILAI HARTA TETAP

- 3.32 Harta tetap ialah barang tahan lama yang mempunyai jangkaan hayat penghasilan melebihi dari satu tahun. Sila nyatakan nilai bagi pembelian atau pembinaan, pengubahsuaian atau pembaikan yang besar dan penjualan atau pelupusan harta tetap bagi syarikat perusahaan dalam tahun rujukan (atau perakaunan) mengikut kategori.
- 3.33 Sila nyatakan perbelanjaan modal pada tahun rujukan, misalnya bagi pembaikan tanah, penyelidikan dan perkembangan, carigali mineral dan lain-lain. Bagi penyelidikan dan perkembangan, perbelanjaan termasuk perbelanjaan mesin dan peralatan seperti komputer dan perisian komputer yang digunakan khusus bagi penyelidikan dan perkembangan sahaja.
- 3.34 Harta yang diperoleh dengan percuma daripada pertubuhan lain di bawah hak milik yang sama, hendaklah dinilai seperti dibeli dari luar pertubuhan.
- 3.35 Bagi perkara 10, sila laporkan nilai harta yang masih dalam pembinaan atau pemasangan tetapi belum dipermudahkan.

BAHAGIAN H : MAKLUMAT BULANAN 2015 & 2016

- 3.36 Sila bekalkan maklumat **jumlah pekerja, bayaran pekerja, jualan/penerimaan atau pendapatan dan perbelanjaan operasi dari aktiviti perusahaan/perniagaan** secara bulanan bagi tahun 2015 dan 2016 (Januari hingga Jun). Walau bagaimanapun, awda dikehendaki untuk membekalkan maklumat jangkaan bermula Julai hingga Disember 2016. Maklumat ini diperlukan sebagai asas untuk penyusunan penunjuk-penunjuk ekonomi bulanan.

Jualan/Penerimaan

Catatkan bayaran yang telah diterima atau akan diterima yang berkaitan dengan aktiviti perusahaan/perniagaan yang dijalankan dalam suku tahun, misalnya penjualan barang, perkhidmatan yang diberikan, nilai kerja yang telah dilaksanakan, pendapatan sewa dari bangunan/binaan dan mesin & peralatan, dan lain-lain pendapatan dari aktiviti perusahaan/perniagaan.

Perbelanjaan Operasi

Catatkan bayaran yang telah dibayar atau akan dibayar bagi pembelian barang dan perkhidmatan termasuk pembelian barang, sewa bangunan, peralatan kenderaan dan mesin dan peralatan, sewa tanah, pembayaran kerja yang di sub-kontrak, perkhidmatan elektrik dan air, telekomunikasi, perkhidmatan profesional seperti undang-undang dan perakaunan, pengiklanan, percetakan, susutnilai dan lain-lain perbelanjaan yang berkaitan dengan operasi syarikat/perusahaan (kecuali bayaran pekerja).

BAHAGIAN I - J : TRANSAKSI PERKHIDMATAN ANTARABANGSA

- 3.37 **Residen dan Bukan Residen:** Bukan residen ialah mana-mana perseorangan, perusahaan atau pertubuhan lain yang biasanya tinggal di negara lain selain Negara Brunei Darussalam. Cawangan Negara Brunei Darussalam dan subsidiari-subsidiari syarikat bukan residen adalah residen Negara Brunei Darussalam. Begitu juga, cawangan-

cawangan asing dan subsidiari syarikat-syarikat Negara Brunei Darussalam adalah bukan residen.

Maklumat yang tidak perlu dilaporkan dalam bahagian borangtanya ini adalah seperti berikut:

- a) barangan eksport atau import;
- b) pendapatan daripada atau pembayaran kepada bukan residen bagi perkhidmatan pengangkutan dan perjalanan;
- c) pendapatan daripada atau bayaran kepada bukan residen bagi faedah atau dividen.

Keterangan geografi: Setiap soalan adalah bertujuan untuk mencari maklumat mengenai transaksi sesebuah negara. Catatkan negara kediaman pengantar bukan residen dan nilaikan transaksi vis-à-vis setiap negara. Sila lihat contoh seperti berikut:

BAHAGIAN J Section J		TRANSAKSI PERKHIDMATAN ANTARABANGSA 2015 - PEMBAYARAN KEPADA BUKAN RESIDEN International Services Transactions 2015 - Payments to Non-Residents			
Keterangan Particulars		Jumlah Total	Transaksi mengikut Ne Transactions by Coun		
			Sila Nyatakan Negeri / Speci		
<u>Pembayaran daripada Bukan Residen (Jangan laporkan perkhidmatan pengangkutan dan perjalanan)</u> <u>Payments from Non-Residents (Do not report transport and travel services)</u>			Negeri/Country 1 Hong Kong	Negeri/Country 2 Malaysia	Negeri/Country 3 Singapore
B.1	Pembinaan dan Pemasangan Construction and Installation	100		100	
B.2	Perkhidmatan berkaitan dengan pengeluaran minyak dan gas Services incidental to oil and gas extraction	300	200		100

Barangan perkhidmatan tertentu;

1. **Pembinaan:** Meliputi penciptaan, pengubahsuaian, pembaikan atau tambahan kepada bangunan, pembaikan tanah yang bersifat kejuruteraan dan lain-lain pembinaan kejuruteraan seperti jalan raya, jambatan, empangan, dan sebagainya. Ia juga termasuk kerja-kerja berkaitan dengan pemasangan dan pengurusan projek-projek pembinaan.

2. **Perkhidmatan berkaitan dengan pengeluaran minyak dan gas:** Termasuk perkhidmatan perlombongan yang terdapat di lapangan minyak dan

lapangan gas, termasuk penggerudian, bangunan derek, perkhidmatan pembaikan dan rombakan, dan perkhidmatan kasing telaga bagi minyak dan gas. Juga termasuk adalah perkhidmatan yang berkaitan dengan galian mineral dan penerokaan, serta perlombongan kejuruteraan dan ukur geologi.

3. **Perkhidmatan pemeliharaan dan pembaikan:** Termasuk caj bagi pemeliharaan dan pembaikan dan nilai mana-mana bahagian dan bahan-bahan yang dimasukkan ke dalam bayaran yang dikenakan. Pembaikan dan pemeliharaan di atas kapal, pesawat, dan kelengkapan pengangkutan lain dimasukkan dalam perkara ini.

4. **Insurans:** Meliputi premium yang dibayar kepada syarikat insurans bukan residen dan tuntutan yang diterima daripada syarikat insurans bukan residen. Ini juga termasuk komisen ejen, broker insurans dan perkhidmatan agensi, insurans dan perkhidmatan perundingan pencen dan sebagainya.

5. **Perkhidmatan Kewangan:** Termasuk pengambilan deposit dan pemberian pinjaman, letter credit, perkhidmatan kad kredit, komisen dan caj berkaitan dengan pajakan kewangan, pemfaktoran, penaja jaminan, penjelasan pembayaran, khidmat nasihat kewangan, penjagaan aset kewangan, pengurusan aset kewangan dan perkhidmatan yang berkaitan dengan kewangan.

6. **Caj bagi penggunaan harta intelek:** Termasuk caj bagi penggunaan paten, tanda perdagangan, hak cipta, pemerosesan dan rekabentuk perindustrian termasuk francais. Jualan/pembelian paten, hak cipta, dan pemerosesan dan reka bentuk perindustrian secara nyata termasuk dalam perkara 8.

7. **Perkhidmatan telekomunikasi, komputer dan informasi:** Perkhidmatan telekomunikasi termasuk caj bagi siaran atau transmisi bunyi, imej, data atau maklumat lain melalui telefon, teleks, radio, dan televisyen kabel/satelit transmisi, faksimili dan lain-lain. Ini termasuk perkhidmatan telekomunikasi bergerak, perkhidmatan backbone internet, perkhidmatan akses dalam talian. Perkhidmatan komputer terdiri daripada perkakasan dan perisian perkhidmatan yang berkaitan dan perkhidmatan pemprosesan data. Ini juga termasuk, pemasangan perkakasan dan perisian, penyelenggaraan dan pembaikan

komputer, penyelenggaraan sistem dan perkhidmatan sokongan yang lain, pemprosesan data dan pengendalian perkhidmatan dan lain-lain. Perkhidmatan informasi termasuk perkhidmatan agensi berita, perkhidmatan pangkalan data dan sebagainya.

8. Penyelidikan dan perkembangan: Perkhidmatan yang berkaitan dengan penyelidikan dan perkembangan bagi pemerosesan dan produk baru. Jumlah yang dibayar untuk penggunaan hak harta hasil daripada penyelidikan dan perkembangan termasuk di bawah caj penggunaan harta intelek (perkara 6).

9. Perkhidmatan profesional dan pengurusan pentadbiran: Termasuk perkhidmatan undang-undang, perakaunan, perundingan pengurusan, perkhidmatan pengurusan, perkhidmatan perhubungan awam, dan pengiklanan dan perkhidmatan penyelidikan pasaran. Juga termasuk perkhidmatan bagi cawangan pengurusan am, anak-anak syarikat atau rakan-rakan yang disediakan oleh perusahaan induk asing atau lain-lain perusahaan tergabung.

10. Perkhidmatan teknikal, perdagangan dan perkhidmatan perniagaan lain: Termasuk seni bina, kejuruteraan, dan lain-lain perkhidmatan teknikal; rawatan pembuangan sisa dan perkhidmatan pertanian; perkhidmatan operasi pajakan (sewa) bagi kapal, kapal terbang, dan peralatan pengangkutan; komisen keatas barangan dan transaksi perkhidmatan yang dibayar kepada pedagang, broker komoditi, peniaga, dan ejen komisen; perkhidmatan keselamatan dan penyiasatan; terjemahan dan tafsiran; perkhidmatan fotografi; dll.

11. Perkhidmatan peribadi, kebudayaan dan rekreasi: Termasuk sewa audiovisual dan produk yang berkaitan dan caj bagi akses kepada encrypted saluran televisyen (seperti kabel dan perkhidmatan satelit). Yuran kepada pelakon, pengarah, dan pengeluar yang terlibat dalam teater, produksi muzikal, kegiatan sukan, sarkas, dan lain-lain termasuk dalam perkara ini.

BAHAGIAN K : NILAI INVENTORI/ STOK

- 3.38 Sila nyatakan nilai bagi kesemua inventori yang dipunyai atau dikawal oleh perusahaan/perniagaan ini pada awal dan akhir tahun 2015 (atau mengikut tahun perakaunan). Nilai yang digunakan ialah berasaskan harga semasa dan bukannya harga asal.

BAHAGIAN L : SITUASI PERNIAGAAN BAGI TAHUN 2016 & 2017

- 3.39 Sila tandakan ✓ di dalam petak yang disediakan dan isikan maklumat yang berkenaan.
- 3.40 Sila nyatakan jumlah jawatan kosong yang perlu diisikan di syarikat awda pada tahun 2016 dan nyatakan jumlah yang telah diisikan sehingga 30.6.2016.

BAHAGIAN M: PENGGUNAAN TEKNOLOGI INFO-KOMUNIKASI

- 3.41 Sila tandakan ✓ di dalam petak yang disediakan dan isikan maklumat yang berkenaan.

BAHAGIAN N : MAKLUMAT TAMBAHAN

- 3.42 Sila tandakan ✓ di dalam petak yang disediakan bagi kesediaan awda untuk menggunakan kaedah secara online untuk mengisikan borangtanya banci ekonomi di masa hadapan.
- 3.43 Sila gunakan ruang yang disediakan bagi sebarang maklumat tambahan atau jika ruang yang diberikan bagi soalan tertentu tidak mencukupi.

BAHAGIAN O : PENGAKUAN

- 3.44 Sila tandatangani pengakuan di mukasurat 23 dan berikan nama dan nombor telefon wakil untuk dihubungi.

TERIMA KASIH ATAS KERJASAMA YANG DIBERIKAN

ECONOMIC CENSUS OF ENTERPRISES (ECE) 2016
GUIDE FOR COMPLETING THE QUESTIONNAIRE

1. INTRODUCTION

1.1 *The Economic Census of Enterprises (ECE) 2016 is conducted by the Department of Economic Planning and Development (JPKE) and covers all active registered companies operating in Brunei Darussalam.*

1.2 *The Economic Census is conducted under the **Statistics Act, Chapter 81 from the Laws of Brunei Darussalam**. All the information given will be treated as confidential and will be used for statistical purposes only.*

1.3 *The objective of this census is to collect complete and up-to-date information relating to the economic activity, company profile, business revenue and expenditure as well as employment details, for the reference year 2015.*

1.4 *For any enquiries and further information, please contact :*

National Accounts Section

Department of Statistics

Department of Economic Planning and Development

Prime Minister's Office

2A, Jalan Ong Sum Ping

Bandar Seri Begawan

Brunei Darussalam.

Tel : 2230251,

2233344 ext. 421/422/431/432/433

Fax : 2230236

E-mail : economic.census@jpke.gov.bn

2. GENERAL GUIDE

- 2.1 *The questionnaire should be completed by the owner, manager or appointed accountant of the business.*
- 2.2 *All values are to be reported to the nearest **Brunei Dollar (BND)** .*
- 2.3 *Limited companies and businesses that prepare an annual report and financial statements are kindly requested to submit a copy of the Balance Sheet, Profit and Loss Accounts and Notes to the Accounts for the year 2015.*

3. SPECIFIC GUIDE

- 3.1 *This questionnaire is divided into the following sections:*
- A : General Particulars*
 - B : Employment Particulars*
 - C : Revenue*
 - D : Expenditure*
 - E : Sales/Receipts by Type of Purchaser/Consumer/Client*
 - F : Expenditure on Materials/Goods by Sources*
 - G : Capital Expenditure and Value of Fixed Assets*
 - H : 2015 & 2016 Monthly Information*
 - I - J : International Services Transactions*
 - K : Inventory/Stock*
 - L : Business Situation for 2015 & 2016*
 - M : Use of Info-Communication Technology*
 - N : Additional Information*
 - O : Declaration*

SECTION A : GENERAL PARTICULARS

3.2 Name and Address of Company/Business

If there are any changes in the name or address of the business, please provide the information in the space provided.

3.3 Registration Number of Company/Business

Please provide the business registration number given at the Registry of Companies and Business Names (ROCBN), Ministry of Finance. For businesses that have never been covered in the ECE before, please enclose a copy of the registration certificate.

3.4 Date of Registration

Please provide the date of registration.

3.5 Date of Start of Business

Please provide the date of start of business.

3.6 Type of Organization

Please tick ✓ in the appropriate box to indicate whether the business is:

- 1. Proprietorship*
- 2. Partnership*
- 3. Branch of a foreign company*
- 4. Private limited company*
- 5. Others, such as co-operations and non-profit institution, please specify*

3.7 Activity Status

Please tick ✓ in the appropriate box for the year 2015 and 2016.

If the business is operating, please state the period of operation. For example, if the company is operating for the whole year, please fill in from 1 January to 31 December. If the business is not operating, please state the reasons.

3.8 Period of reporting

Please indicate the dates for the accounting period of the business. If it does not coincide with the calendar year, please provide the information requested in this questionnaire according to the accounting period. Please also provide the name of the appointed accountant's firm, if any.

3.9 **Type of Business Activity & Revenue Contribution**

Please describe in detail the type of activity undertaken by specifying the type of goods produced/sold or services rendered. If the business engages in more than one type of activity, please indicate the principal activity, followed by the other activities in order of importance and please provide its contribution in percentages to the current business revenue.

Note: The principal activity is the activity which contributes the major income.

3.10 **Investment Abroad**

Please tick ✓ in the appropriate box whether the business invests abroad or not.

3.11 **Franchise Activities**

Please tick ✓ in the appropriate box if the company is involved in any franchise activities and please specify the franchisor if any.

3.12 **International Services**

Please tick ✓ in the appropriate box if the company provided/ received services to/ from outside Brunei Darussalam.

3.13 **Branches**

If the business has other branches in the country under the same name and the income and expenditure details of each branch is covered in the same statement of accounts, please list the address of those branches together with the following information:

- 1. Address and Telephone number*
- 2. Month and year started*
- 3. Floor area (square meter) refers to the buildings or structures occupied for business use, including owned and free rental, but excluding those rented out to other parties, open spaces, open car parks and staff accommodation.*
- 4. Number of workers*
- 5. Contribution (%) to revenue*

On the other hand, if each branch keeps its own accounts, please submit the details for each branch in separate questionnaires.

3.14 Principal Investors in your Company as at 31.12.2015

Investors can include individuals, enterprises, governments or other organizations.

Particulars for investors owning less than 10 percent of the shares may be reported in aggregate.

Please specify type of shares, for example, common or ordinary shares and preferred shares.

The percentage of shares (or the equivalent) for all investors should total 100 percent.

A. Residents of Brunei Darussalam:

Please specify name of shareholder/ investor, number and colour of the identity card.

Note: *A resident is any individual, enterprise or other organization ordinarily domiciled in Brunei Darussalam. Brunei branches and subsidiaries of non-resident companies are residents of Brunei.*

B. Residents of Foreign Countries (Non-Residents):

Please specify name of shareholder/ investor, number & colour of the identity card and country of residence.

Note: *A non-resident is any individual, enterprise, or other organization ordinarily domiciled in a country other than Brunei Darussalam. Foreign branches and subsidiaries of Brunei companies are also non-residents.*

3.15 **Statement of Changes in Equity/Head Office Account for Year ended 31.12.2015**

Issued and paid-up capital includes shares and other equity such as investment in branches (head office funds) and partnerships in Brunei Darussalam.

Retained earnings represent cumulated retained earnings, which may be negative.

Other reserves includes all types of reserves identified as equity in the company's balance sheet when accounting guidelines consider them a component of owner's equity.

Additions to capital include acquisition of additional shares and transfers from foreign Head Office (branches).

Net operating profit (loss) should be reported after taxation.

SECTION B : EMPLOYMENT PARTICULARS

3.16 *Please record the number of employees as on 30.6.2015 by the breakdown of local workers (Brunei citizens and permanent residents) and non-local workers (temporary residents), males and females and the following categories :*

A Working proprietors/active business partners refer to those actively engaged in running the business activities. If the proprietor/partner is actively working in more than one business, he/she should be recorded only in one business.

B Paid employees, full time are those working for at least 30 hours in a week and receive regular pay.

C Paid employees, part time are those that working for less than 30 hours in a week and receive pay according to hours worked .

D Unpaid family workers refer to family members or relatives who are working for the business but do not receive regular pay. This category only applies to proprietorships and partnerships.

Note: **Malays** refer to the seven (7) ethnic Malay groups of Brunei Darussalam; Melayu Brunei, Melayu Tutong, Melayu Belait, Kedayan, Dusun, Bisaya dan Murut.

3.17 Please provide the number of **paid employees, full time** by the following occupation categories :

B.1 Managerial refer to those responsible for the management of the business in formulating the policy, planning and giving directions for the implementation of business activities. The management responsibility is either for the business as a whole or for a particular division/section of the business.

B.2 Professionals are employees whose duties would normally require a university degree qualification or the equivalent, for example accountants, engineers, lawyers, etc.

B.3 Technical and Supervisory are employees who are assigned to do technical research or quality control work under the supervisory employees are those responsible for supervising the implementation of a particular business activity. Employees in this category would normally require a qualification at the higher diploma level or the equivalent.

B.4 Clerical are employees responsible for compiling and coordinating the financial and administrative records of the business.

B.5 Services and Sales are employees who are assigned duties such as sales and marketing assistants, receptionist and the like.

B.6 Production/operative workers are employees who are engaged in the production activities such as processing, assembling, packaging, repair and maintenance etc.

B.7 General workers are those who perform general duties such as drivers, telephone operators, office boys, dispatch riders, security guards etc.

3.18 Please also provide the number of **paid employees, full time** by the following categories of highest qualifications;

1. Postgraduate
2. Bachelor or equivalent
3. Advanced diploma or equivalent
4. Technical/Vocational diploma/certificate
5. Secondary education
6. Primary education or below

Postgraduate refers to postgraduate degrees or above (Master or Ph.D) from institutions of higher learning, local or overseas.

Bachelor or equivalent refers to first or bachelor's degree from universities or institutions of higher learning, local or overseas, and includes advance diplomas or professional qualifications which are equivalent to a university first degree.

Advanced diploma or equivalent refers to diploma below the level of a university first degree, from college or learning institutions, local or overseas, for example Higher National Diploma (HND).

Technical/Vocational diploma/certificate refers to diploma or certificate from technical/vocational colleges, local or overseas, for example National Diploma (ND).

Secondary education refers to passing or attending secondary education Year 7 to Year 11, passing Form 6 or the equivalent.

Primary education or below refers to passing or attending primary education from Year 1 to Year 6 or Preparatory 3 or equivalent; or never attending any formal education.

3.19 For the paid employees, full time, please provide the total payment of workers for the reference years, by the breakdown of local and non-local workers and the following types of payments:

1. Salaries and wages
2. Contribution to Employees Trust Fund (for local employees only)
3. Contribution to Supplemental Contributory Pensions (for local employees only)
4. Other benefits (such as free accommodation, etc.)

SECTION C : REVENUE

- 3.20 *Revenue from business activities refers to payments received or receivable arising from the principal and other activities carried out during the reference year, whether in the form of:*
- a) *sales of goods (e.g. for manufacturing, wholesale and retail activities),*
 - b) *rendering of services (e.g. for professional, business, community, social and personal services),*
 - c) *value of work done (e.g. for construction activities),*
 - d) *rental income from land, buildings/structures, and machinery and equipment, and*
 - e) *other operating revenue.*
- 3.21 ***Sales of goods sold in the same condition as purchased*** *refer to revenue from goods which have been purchased by the business for the purpose of reselling them in the same condition or without further processing or transformation except repackaging.*
- 3.22 ***Sales of other goods*** *refer to revenue from sales of goods other than those specified above. Please specify the goods, e.g. vegetables, fruits etc.*
- 3.23 ***Revenue from services*** *refers to payments received and receivable for services rendered during the reference year, such as:*
- a) *industrial services such as manufacturing or processing work*
 - b) *professional services such as accountants, lawyers, medical services etc.*
 - c) *other community, social and personal services*
- 3.24 ***Value of work done on construction by construction or other companies*** *refers to the value of work done or partly done on construction during the reference year, by the construction companies. In respect of other companies, this refers to the value of own construction of building or other construction.*

- 3.25 *Please state other operating revenue including rental revenue and non-operating revenue such as gains from sale of fixed assets, interest, dividends and other investment income.*

Subsidy from the Government refers to the monetary incentives given by the Government to the business unit to lower the prices that the business unit charged for its goods or services. In effect, the business unit provides its goods or services at a lower price to its buyers. The ultimate beneficiary of the subsidy will be the customers who buy the goods or services.

SECTION D : EXPENDITURE

- 3.26 *Operating expenditure refers to the amount paid and payable for the purchase of goods and services during the reference year. It includes purchase of goods, rental of premises, rental and maintenance of machinery and equipment, other professional services such as legal and accounting, traveling and transportation, electricity and water, advertising, printing, telecommunication and other general expenses that are connected with the operation of the business.*

- 3.27 **For Item 22 Other operating expenses**, please provide the expenses which are not capitalised only for example the expenses for R&D which are not capitalized. Meanwhile, the capitalised expenses of R&D to be provided in Section G.

- 3.28 **Payment of employees** refers to the payment for paid employees, whether full-time or part-time, including working directors and partners.

Allowance for depreciation refers to the value set aside for the decline in the current value of buildings and other structures, vehicles and equipment as a result of physical deterioration and normal accidental damage.

- 3.29 *Other expenditure includes other non-operating expenditure which is not directly related to the business operation such as payment of taxes, interest on loans, dividends, donations and others.*

SECTION E: SALES/ RECEIPTS BY TYPE OF PURCHASER/ CONSUMER/ CLIENT

- 3.30 *Please provide the sales/receipts or operating revenue received by type of purchaser, consumer or client as follows:*
- a) *Individual or household consumers*
 - b) *Companies or businesses registered in BD*
 - c) *Government and Public Institutions*
 - d) *Foreign Clients (export)*

Note: *Total sales must be reported in Brunei Dollars (BND). For question 1 to 2 in this part, you may give your estimates in percentages (%) if the actual value in BND is not available.*

SECTION F : EXPENDITURE ON MATERIALS/ GOODS BY SOURCES

- 3.31 *Please provide the source of raw materials used and goods bought for resale, whether:*
- a) *Locally manufactured*
 - b) *Imported goods*

SECTION G : CAPITAL EXPENDITURE AND VALUE OF FIXED ASSETS

- 3.32 *Fixed assets are durable goods which have an expected productive life of more than one year. Please report the value of the acquisition/construction and sale/disposal of fixed assets of this business during the reference (or accounting) years.*

- 3.33 *Please report the capital expenditure during the reference years, such as land improvement, research and development, mineral exploration and others. For research and development, the expenditure includes expenditures on machinery and equipment such as computers, and computer software if these are specifically for the use of research and development only.*
- 3.34 *Assets acquired 'in gratis' from another establishment under the same ownership should be valued as though purchased from outside the establishment.*
- 3.35 *For item 10, please report the value of all capital assets which are under construction or installation, but not capitalized.*

SECTION H : 2015 & 2016 MONTHLY INFORMATION

- 3.36 *Please provide the information on the total employment, payment to employees, sales/receipts or operating revenue and operating expenditure for each month of 2015 and 2016 (January to June). However, you are required to estimate the information from July to December 2016. This information is required as a basis for the compilation of monthly economic indicators.*

Operating revenue

Record the payments received or receivable arising from the business activities carried out during the quarter, such as sales of goods, rendering of services, value of work done, rental income from buildings/structures and machinery & equipment and other operating revenue.

Operating expenditure

Record the payments paid or payable for the purchase of goods and services that includes purchase of goods, rental of premises, rental and maintenance of machinery and equipment, other professional services such as legal and accounting, traveling and transportation, electricity and water, advertising, printing, telecommunication and

other general expenses that are connected with the operation of the business (exclude payment to employees).

SECTION I – J : INTERNATIONAL SERVICES TRANSACTIONS

3.37 **Residents and Non-Residents:** A non-resident is any individual, enterprise, or other organization ordinarily domiciled in a country other than Brunei Darussalam. Brunei branches and subsidiaries of non-resident companies are residents of Brunei. Similarly, foreign branches and subsidiaries of Brunei companies are non-residents.

The following should not be reported in this section of the questionnaire:

- a) exports or imports of goods;
- b) receipts from or payments to non-residents for transport and travel services;
- c) receipts from or payments to non-residents of interest or dividends.

Geographical detail: Each question seeks information on the country of transaction. Record the country of residence of the non-resident transactor and the value of the transactions vis-à-vis each country. See example below:

BAHAGIAN J Section J	TRANSAKSI PERKHIDMATAN ANTARABANGSA 2015 - PEMBAYARAN KEPADA BUKAN RESIDEN International Services Transactions 2015 - Payments to Non-Residents			
Keterangan Particulars	Jumlah Total	Transaksi mengikut Ne Transactions by Coun		
		Sila Nyatakan Negeri / Speci		
Pembayaran daripada Bukan Residen (Jangan laporkan perkhidmatan pengangkutan dan perjalanan) Payments from Non-Residents (Do not report transport and travel services)		Negeri/Country 1 Hong Kong	Negeri/Country 2 Malaysia	Negeri/Country 3 Singapore
B.1 Pembinaan dan Pemasangan Construction and Installation	100		100	
B.2 Perkhidmatan berkaitan dengan pengeluaran minyak dan gas Services incidental to oil and gas extraction	300	200		100

Specific services items:

1. Construction: *Covers the creation, renovation, repair or extension of buildings, land improvements of an engineering nature and other engineering constructions such as roads, bridges, dams and so forth. It also includes related installation and assembly work; and management of construction projects.*

2. Services incidental to oil and gas extraction: *Includes mining services provided at oil fields and gas fields, including drilling, derrick building, repair and dismantling services, and oil and gas well casing services. Also included are services incidental to mineral prospecting and exploration, as well as mining engineering and geologic surveying.*

3. Maintenance and repair services: *Includes charges for the maintenance and repair and the value of any parts and material included in the fee charged. Repair and maintenance on ships, aircraft, and other transport equipment are included in this item.*

4. Insurance: *Covers premiums paid to non-resident insurers and claims received from non-resident insurers. It also includes agents' commissions, insurance brokering and agency services, insurance and pension consultancy services, etc.*

5. Financial services: *Includes deposit taking and lending, letters of credit, credit card services, commissions and charges related to financial leasing, factoring, underwriting, clearing of payments, financial advisory services, custody of financial assets, financial asset management, and related services.*

6. Charges for the use of intellectual property: *Includes charges for the use of patents, trademarks, copyrights, industrial processes and designs including franchises. Outright sales/purchases of patents, copyrights, and industrial processes and designs are included in item 8.*

7. Telecommunications, computer and information services: *Telecommunication services includes charges for broadcast or transmission of sound, images, data or other information by telephone, telex, radio and*

television cable/satellite transmission, facsimile, etc. Also included are mobile telecommunications services, internet backbone services, and online access services. Computer services consist of hardware- and software- related services and data-processing services. Also included are hardware and software installation, maintenance and repairs of computers, systems maintenance and other support services, data-processing and hosting services, etc. Information services include news agency services, database services, etc.

8. Research and Development: Consist of services that are associated with research and development of new products and processes. Amounts payable for use of proprietary rights arising from research and development are included under charges for the use of intellectual property (item 6).

9. Professional and management consulting services: Includes legal services, accounting, management consulting, managerial services, public relations services, and advertising and market research services. Also includes services for the general management of a branch, subsidiary, or associate provided by the parent enterprise or other affiliated enterprise.

10. Technical, trade related, and other business services: Includes architectural, engineering, and other technical services; waste treatment and agricultural services; operating leasing (rental) services of ships, aircraft, and transport equipment; commissions on goods and service transactions payable to merchants, commodity brokers, dealers, and commission agents; security and investigative services; translation and interpretation; photographic services; publishing; etc.

11. Personal, cultural, and recreational services: Includes rentals of audiovisual and related products and charges for access to encrypted television channels (such as cable and satellite services). Fees to actors, directors, and producers involved in theatrical, musical productions, sporting events, circuses, etc. are included in this item.

SECTION K : INVENTORY/ STOCK

- 3.38 Please report the value of all inventories owned by or under the control of the business at the beginning and end of 2015 (or according to the accounting year). The valuation is in terms of its present price rather than its original cost.

SECTION L : BUSINESS SITUATION FOR 2016 & 2017

- 3.39 Please tick ✓ in the appropriate boxes and fill in the relevant information.
- 3.40 Please indicate the number of vacancies to be filled in your company in 2016 and state the number of vacancies that have been filled up to 30.06.2016.

SECTION M : USE OF INFO-COMMUNICATION TECHNOLOGY

- 3.41 Please tick ✓ in the appropriate boxes and fill in the relevant information.

SECTION N : ADDITIONAL INFORMATION

- 3.42 Please tick ✓ in the appropriate boxes your readiness to use the online submission mode for submitting the economic census questionnaire in the future.
- 3.43 Please use the space provided for any additional information or if the space provided for any particular question is not sufficient.

SECTION O : DECLARATION

3.44 *Please sign the declaration on page 23 and provide the name and telephone number of the contact person.*

**THANK YOU FOR YOUR COOPERATION IN COMPLETING THIS
QUESTIONNAIRE.**